

Гурт «Стары Ольса»:

«У Сургуце нас сустракалі каля трапа самалёта, як важных шышак!»

Калі музыку параўноўваць з вытанчанымі напамі, то гурт «Стары Ольса», які першы адкрыў для беларусаў нашу музыкальную спадчыну Сярэднявечча, цягне на ўсе сем зорчак. Ці жарт — калектыў існуе ўжо 20 гадоў, мае ў актыўе 10 студыйных альбомаў, у тым ліку каверы сусветных хітоў у «медыя-вальным» гучанні, тры live-зборнікі, свежаныя сінгл і аўдыяспектакль паводле Караткевіча, і з часам не толькі не страчвае папулярнасці, а адкрывае ўсё новыя дэталі гучання.

ЦІ ПРАЙДА, ШТО...

...адно з першых выступленняў адбылося проста ў чыстым полі, на раскопках?

Зміцер: Там былі не выступленні, у Полацкім археалагічным летніку адбылася фарміраванне ідэі будучага гурта. Я прывёз з сабой калекцыю адрэстаўраваных музыкальных інструментаў і разам з іншымі музыкамі спрабавалі пайграць на іх разам у неформальнай абстаноўцы, ладзілі нейкія танцы і усё такое. А першае выступленне, што сімвалічна, адбылося ў 1999 годзе на свяце пісьменства пад помнікам Францыску Скарыну ў Полацку.

...на канцэрты прыходзяць дзеці ўсіх слухачоў, якія калісьці пазнаёміліся пад «Старога Ольсу»?

Марыя: Дарэчы, бывае такое. Прыходзяць людзі рознага ўзросту: і зусім маленькія, каго бацькі прыносяць на руках, і школьнікі, і амаль дарослыя падлеткі — мне падаецца, што з часам наша дзіцячая аўдыторыя толькі расце. Гэта радуе.

...першыя амерыканскія гаспадары зладзіліся нечакана, бо ў краўдфандынгвай кампаніі на запіс альбома каверы вы сабралі грошай, чым планавалі?

М.: Мы не планавалі такі альбом запісваць, але папулярнасць кавераў (так, сыграны гуртам на старажытных інструментах хіт Metallica One мае на YouTube звыш 3,5 мільёна праглядаў!) — Аўт.) падштурхнула да гэтай ідэі. І калі ўсё за тыдзень сабралі грошы на альбом, замануліся на больш маштабную мату — тур па Амерыцы, тым больш што запыталі і запрашэнняў было вельмі многа. Не скажу, што праз краўдфандынг мы пакрылі ўсе выдаткі і назбіралі шалёна грошай, але, відаць, на той момант усё складалася, і ўдалося рэалізаваць абедзве гэтыя мэты. Яго больш за тэрыя спонсараў з усяго свету, і ўсім мы потым дасылалі падарункі за падтрымку: Алесь Чумакоў рабіў гуслі, Зміцер шыў скурняныя торбачкі, я запісвала паром нотны зборнік — танцы з «Полацкага шытка», ткала ўручную на дошчачках пасы... Амаль чатыры гады прайшло, а праект яшчэ дагуляе адгукаецца вітаннем.

З.: Мы доўга не ездзілі на іншыя кантыненты, акрамя Еўропы. Аднак нямаю слухачоў з розных краін каваліся, калі мы да іх прыедзем, і з Амерыкі таксама. Ну мы і сказаці: падтрымаеце наш альбом, тады

прыедзем — і яны падтрымалі! І не толькі ЗША, але і Аўстралія, і чамусьці вельмі актыўна Бразілія...

...па выніках амерыканскіх вандровак Зміцер піша кнігу?

З.: Няпраўда. У Амерыцы вольны час я выкарыстоўваю для таго, каб напісаць гістарычны раман пра князя Вітаўта, а з самой вандравкі мы вялі дзёнкні — прынамсі з першага туру, калі ўсё было нязвыклым і цікавым.

А ПОНІ СЛУХАЕ ДЫ ТАНЦЫЦЬ

— Калі згадаць самыя памятныя кліп, то...

З.: Кожны нечым памятны. Напрыклад, для «Літвіна» вядомы дзеяч рыцарскага руху Фёдар Міхееў сабраў 92 чалавекі. А «Князя Вітаўта» мы здымалі ў Польшчы — каля вогнішча, з коньмі, у цалкам сюррэалістычнай атмасферы. І, канешне, першы кліп запамінуся — «У карчме» (смяецца). Там усё было цудоўна — і пажар, і падсмажаны да чарнаты кабачык, і зламаная электрастанцыя, і стэрэа, які выбухнуў у самы нечаканы момант, і адсырпы папых, і пабыты посуд, і мая папаная ключыца — і ўсё гэта за адну ноч.

М.: У нас даўно не выходзіла новых кліпаў, але... Рытхумо сюрпрыз — у наступным годзе будзем здымаць, тым больш, песня добрая ёсць. Не хочацца паўтараць у тэмах і стылістыцы, таму плануем штосьці зусім новае для сябе.

З.: Рэч у тым, што ў нас вельмі многа канцэртных відаў, якія прадстаўляюць творчасць гурта, таму пастанавачны кліпаў сапраўды доўга не здымалі, гадоў мо, во сем ці дзесяць. А цяпер вырашылі

ситуацыю выпраўляць, і да канца 2020 года абяцанне новы, незвычайныя ролі — сцэнарый наш, нафантазіравалі яго на дарозе з гаспадароў, а здымаць будзе рэжысёр з Нью-Ёрка.

самы незвычайны наш слухач — у апошнім туры па ЗША выступалі мы ў Індыяне на фэсце, і там была гаспадарыня з гэтым поні. Яму так спадабалася наша музыка, што кожнае выступленне (а мы гралі пяць разоў на дзень) у вальеры прытукаваў ішоў як мага бліжэй у бок сцэны. А калі мы ўжо вярнуліся дадому, жанчына напісала, што хоча набыць некалькі дыскаў, бо поні без нашай музыкі сумуе.

З.: Можна, ён у мінулым жыцці быў музыкам і граў на дудзе? Альбо рыцарскім канём, і гэта генная памяць узыграла...

— Працягваючы тэму незвычайнага — якія самыя дзіўныя падарункі рабілі прыхільнікі?

З.: Напрыклад, у штаце Арэзон нам падарылі адпачынак у доме над абрывама, проста над Ціхім акіянам — гэта лічыцца?

М.: Наогул часта робяць прыемныя падарункі — мне, напрыклад, дораць завушніцы, ці ведаючы гэтую маю слабасць, ці проста ўгадваючы. Ёсць пара з Наваполацка, якая ездзіць на кожны наш канцэрт па ўсім рэгіёнах, а на знаках даты рытхумо некалькі пачастунак — зараз на 20-годдзе гэта быў вялікі юбілейны торт. Яны маюць спецыяльны альбом, дзе пасля кожнага выступлення з'яўляюцца новыя здымкі з пазнакамі, дзе і калі тое было. Яшчэ часам прыносяць музычныя інструменты — лясце на адным з фэстаў падарылі

турэцкую флейту, а сёлета адзін з фанатаў у Амерыцы прэзентаваў нацыянальную, індзейскую флейту.

— Наогул, у вас вялікая калекцыя інструментаў — які з іх самы рэдкі?

З.: У сэнсе старасці ці распаўсюджанасці? Калі другое, то рэбэк, мабыць, яшчэ ліра, гуслі. Дуда ўжо зараз, дэжаваць Богу, не рэдкасць.

— Адна з самых цікавых ваших работ — аўдыяспектакль «Ладдзя роспачы» паводле Уладзіміра Караткевіча. Ці няма ідэі «начытаць» яшчэ кагосьці з класікаў?

З.: У беларускай літаратуры існуе вельмі цікавае спалучэнне: пацуж аповед пра пэўныя гістарычныя падзеі, і тут жа музыка суправаджае таго часу. Ці запрасяю пачытаць лекцыі? Ужо гады тры ях запрашаюць, але ўсё не атрымаваецца.

— Адно з самых цікавых ваших работ — аўдыяспектакль «Ладдзя роспачы» паводле Уладзіміра Караткевіча. Ці няма ідэі «начытаць» яшчэ кагосьці з класікаў?

З.: У беларускай літаратуры існуе вельмі цікавае спалучэнне: пацуж аповед пра пэўныя гістарычныя падзеі, і тут жа музыка суправаджае таго часу. Ці запрасяю пачытаць лекцыі? Ужо гады тры ях запрашаюць, але ўсё не атрымаваецца.

...А аднойчы на канцэрце ў Лошыцкім парку, згадаючы музыку, прыйшоў чалавек і сказаў без пафасу: «Я наркам са стажам, і ваша музыка выратавала мне жыццё — дзякуй вам!»

М.: Чаго толькі не было! З жывёламі часта прыходзілі. Вось, мабыць,

і стыль лялек XVII стагоддзя, а выконваць будуць акцёры стагоддзя XXI-га — такое атрымліваецца насленне стагоддзяў, якое, спадзяюся, будзе цікавае і для глядацоў.

ДОМА БЫВАЦЬ ЧАСЦЕЙ

— Паколькі справа ідзе да Новага года, прапаную агульчыць некалькі мараў і планаў — мо, спраўдзіцца?

З.: Мы за апошнія тры-чатыры гады, знаходзячыся ў Амерыцы, заўважылі, што пачалі губляць сувязі з Еўропай. І таму наступны год будзе рэстаўрацыя нашых канцэртных тураў па еўрапейскіх краінах — Польшчы, Чэхіі, Германіі, Італіі і гэтак далей, ну і, канешне, у Беларусі мы будзем значна часцей.

М.: Мне хочацца выступіць там, дзе мы яшчэ не былі, у новых гарадах і краінах.

— Можна, і ў бок Азіі паіраце?

З.: Гэта цікава, ёсць адтуль прапановы зноў арганізатар канцэртаў у Кітай. Але перамовы ідуць ужо гадоў дзесяць, і мы не можам прыйсці да агульнай думкі, бо яны прапановуюць невыканальныя кантракты ў сэнсе часу — для іх мінімальны час, каб акупіць аргыдаткі і заробіць нешта, складае паўгода, а на самрэч, мы атрымаем прапановы

ад двух да пяці гадоў. А як перайнаць усё сваё жыццё, каб там жыць і працаваць, а дадому толькі лятаць час ад часу? Мы не згодныя, тым больш, апошнія тры гады амерыканскіх гаспадароў вельмі цяжка даліся, мы шмат не жыві дома і хацелася б нарэшце пабыць з роднымі. Таму кітэйскія кантракты на гэты момант адмаўляем.

М.: Мяркую, калі б гэта было напачатку дзейнасці гурта, то паехалі б яшчэ як. А цяпер, калі ўсе абраслі дзецімі, дамамі, работамі, корчмамі — як гэта ўсё ламаць? Тут і два месяцы гаспадароў цяжкага, а пра два гады і размовы няма.

З.: Былі перамовы з Армэніяй і Казахстанам. Не ведаю, што іх цікавіць у нашай музыцы, і пакуль канкрэтыя тэмы. Таму ў планах перадусім вяртанне дамоў і ў Еўропу.

...«Стварыць музыку не так ужо складана; зарэспліваць лінію ноты — вось што цяжэй за ўсё», — сказаў некалі знамамы кампазітар Іганаеў Брамс. Мы са «Старым Ольсам» таксама паспрабавалі абысціся без філасофскіх разваг, каб пакінуць, што называецца, самы сок. Наколькі ўдалося — меркаваць вам.

ВІКТОРЫ ЦЕЛЯШУК

Фота аўтара і з архіва гурта. Цяжка тэкст і тэма, больш фота і відэа глядзіце на сайце www.viazda.by.

А вы ведалі?

Якое спалучэнне колеру вачэй і валасоў самае рэдкае ў свеце?

Кожны чалавек прыгожы і ўнікальны па-свойму, але ёсць спалучэнне колеру вачэй і валасоў, якое сустракаецца радзей за ўсё. Гэта рудыя валасы і блакітныя вочы. Успомніце, ці ёсць у вас такія знаёмы? Калі так, то ён адносіцца да вельмі рэдкай пары, бо і ген блакітных вачэй, і ген рудых валасоў з'яўляюцца рэцэсіўнымі. Рудавалосы ўсяго 1-2 % насельніцтва зямнога шара, а блакітныя вочы сустракаюцца ў 17 %, што азначае, што толькі 0,17 % насельніцтва і рыжыя, і блакітнавокія адначасова.

Аўтабан — гэта не тое, што ўсе думаюць

Аўтабан першапачаткова — гэта не хуткасная траса: «аўтабанам» (ням. Bundesautobahn) завецца ўся федэральная сістэма аўтамабільных дарог Германіі працягласцю 13 000 кіламетраў. Прыблізна 25—30 % аўтамагістраль аўтабана (каля 3500 кіламетраў) сапраўды не маюць хуткасных абмежаванняў. Затое там існуе найстражэйшая забарона на ўсё віды дзеянняў, якія адцягваюць кіроўцу ад кіравання аўтамабілем: размовы па мабільным тэлефоне, яда за рулём і г. д., і штрафы за парушэнне гэтай забароны вельмі вялікія.

Чаму дыета несумяшчальная з алкаголем?

Алкагольняя напой пераходзіць вам пахуздзец. Рэч нават не столькі ў тым, што алкаголь павышае апетыт і зніжае самакантроль (а так яно і ёсць), колькі ў тым, што мозг, выявіўшы ў крыві прысутнасць этылавага спірту, спыняе метабалізм, у тым ліку працэс ператварэння тлушчу ў глюкозу, і канцэнтруецца на тым, каб як мага хутчэй вывесці з арганізма алкаголь і яго таксічныя вытворныя. Паколькі ваша цела здольнае засвойваць сама болей 15—30 мілілітраў чыстага спірту ў гадзіну, то працэс засваення бяшанкі піва, напрыклад, спыніць спальванне тлушчу прыкладна на гадзіну-паўтары, і кожная новая бяшанка будзе дадаваць да гэтага часу яшчэ каля паўгадзіны.

Якое прозвішча было ў Леанарда да Вінчы?

Здаецца, што адказ на гэтае пытанне ўжо заключаны ў самім пытанні, але гэта не так. Да Вінчы — гэта не прозвішча, а ўказанне на той факт, што Леанарда паходзіць з мястэчка Вінчы. Чытаць гэта трэба так: Леанарда да Вінчы.

А якое ж было прозвішча італьянскага генія? Верагодна, ніякае: бацька Леанарда, натарыус на імя П'эро, не мог ажаніцца са сваёй каханай, протай сялянкі Катэрыны. Неўзабаве пасля нараджэння хлопчыка яго бацька ўзяў шлюб з дзіўнай шлехтага і багатага роду, а праз тры гады забраў маленькага Леанарда пад сваю апеку і клапаціўся пра яго як пра законнага сына.

Calendar for December 24th (24 снежня) with dates, events, and people. Includes information about historical events like the founding of the Belarusian People's Republic and the signing of the Minsk Protocols.

Weather section for 'СЁННЯ' (Today) and 'ЗАЎТРА' (Tomorrow). Includes sunrise/sunset times for various cities, a map of Belarus with temperature forecasts for different regions, and a list of names for the month.

Weather section for 'У Суседзяў' (Neighbors). Includes weather forecasts for neighboring cities like Warsaw, Kyiv, and Riga.

Advertisement for 'ЗВЯЗДА' newspaper. Includes contact information, subscription rates, and a list of services provided.